

Contains polk.dat and historie.dat

עֲנוּנִי יִדְישׁוּ שָׂפָאַטְלִידֶעֶר אֹוֵיט יִהְזֶן

טוון ד'יר מ. ווינריך (וילנע)

ער אין א דיטשר טראנסקריפציין). א אין מינע
בלעדער פון דער ידישער ליטראטורהונשיכטער ("א שיין
ויליך וואס צו האםברוג איז געשען")¹⁰ או איז. די איציקע
וואויי לדער, וואס איך דורך פון זי דעם פולן טעקסן,
געען אויך א צוشتיער צו דעם מין ליטראטטור בי
ויליך.

קײַן שום מחבר איז אַין דעם זוּרְקֵל נִיט אָגְבָּרוֹסֶן,
אָונָן הַיּוֹת עַד זָגָט אַרְלִין אֵי דִי דִּיטְשָׁפֶן, אֵי דִי פּוֹלִישָׁע,
אֵי דִי פֿרָאָגָעָר זַיְזָן, קָעָן מַעַן אַין פְּלוֹג אַוִיךְ נִיט מַאֲכָן
קְיַיְזָן הַשְׁעוֹרָה וּזְגַנְּן זַיְזָן אֲפְשָׁתָּם. אֲבָעָר וּזְעַן מִיר קוֹקָן
אַיְזָן, בָּאַמְּדָרְקָן מִיר, אָנוּ מִיד הַאֲבָן צוֹוֹן מִיטָּס אַפְּרִיְּזָן
לִשְׁ-יִדְיָשָׁן מִחְבָּר: אָ דִּיטְשָׁעָר יִדְוּחָלָט נִיט גַּעַזְעַן
אָזְוֹן שָׁאָרְךָ דִי שָׂוֹאָכְקִיְּטָן פּוֹן וַיְיַעַג לְאַגְּרָלְלִיכָּט. פָּנָן
שְׁקוּמוֹת: וּזְאָס וּזְעַן אַגְּנָעָרְפָּן אַין דִי פְּערָזָן 19–20, וּזְעַן
זַיְזָר, אָנוּ דַּעַר שְׁרִיבָּעָר אַין אַוִיךְ זַיְזָן וּזְאַגְּדָעָרְזָעָג אַוִיךְ-
עַזְעַן אַין גַּאנְצָפָן. אָוּן מִיטְלָדִיְּפְּשָׁלָגָן, דַּאֲסָ רֻוב אַין

9 Jahrbuch für jüdische Volkskunde I (1923)
p. 267-279.

265-261 7 10

11 אין במשמעותו "ארכיזם פיר ליטראטורה עיתונית" II, ז' 20.

12. איך ניב זעם טענטט לוייט דער צוועויזיטער אוינטגטצע,

עתען, בשום און ניט געקדגע אַזּוֹכָן.

די עלעפנטען פון שפאט, ביטול אונחין זיינגען גע-
נוו שטאָרַק אַין אָנוּזָר לִיטְעָרָאָטוֹר אַון פָּאָלְקָסְשָׁפָּטוֹגָג, אַון
זַיִּהְעָבָן אֲרוּזִיגְעָרָפָן אַ הִיפָּשָׁן אִינְטָרָדָעָם בֵּי אָנוּזְיָרָע
פָּאָרְשָׁעָר. מִיטְ פָּאָרָאָדִיעָס האָט זַיִּן פָּאָרָנוּמָעָן פָּרָאָפֶסָּאָר
ישְׂרָאֵל דָּאוּזְרָאָן,¹ מִיטְ פָּאָלְקָסְשָׁעָרָטָר וּזְעָגָן מִדְינוֹת
אַון שְׁפָעָט — נְחַדְּרִילְוָזְקִי,² מִיטְ שְׁפָעָט-לְשָׁוֹן — דָּעָרִי
זַעַלְבָּעָר,³ מִיטְ צְוָנָעָמָעָשָׁן — דָּרִ שְׁמוֹאֵל וּוְיִיָּסָעָנִי
בָּעָרְגָּו;⁴ אוֹקָפְּ וּוּסְפִּילְ קָאָמִיק אַון סָאָטְרָעָדָרָינְגָעָן אַרְיָין
אַין גָּדוֹר פָּוֹן דָּעָר דָּרָאָמָע, האָט זַיִּן דָּרִ יִצְחָק שִׁפְעָר
בָּחָאנְדָלָט אַין זַיִּן דָּרִיבְּגָדִיקָן וּוּרְקָע.⁵

¹ וְעַזְיָן כְּבָדָלִים מִן יְהוָה, I, 62-58.

ברישור האס גזענין קורצע רשיינן Spottnamen der Judenge-meinden שטן נשבידער אין צהַב VI (1902) ז. 60.

382-338, 140-123, 45-33, ז' 3, "יזרעם פילגשיגע", 27

4. טרייטן פון ויילאַד I ז' - 90. אַהיפֿשׂ צָלְן צוועמעַן
וואָן געַטְמַן זָקֵן די זאמְלוֹנוּגָעַן. פָּונְדָּר עַסְנֶגְגַּםְפִּישָׁר קָמִיסְעַ

5 געשיכטס פון דער מירישער מענטער-קונסט. און דראמע
1922-1925-1923 III

56-41 ד' יונת פון ריפטן שר

המ ניט איגנץן שלטונוידק — ב"גראנץן I.

8. ציינטשטייטן I, ז' 150 — 158. דעם זעלגוטן אין ארבעת:

סידור און ליטערטורה, אוניברסיטת מון דר קאנטוריי סאר יי'ז

פּוֹלִישָׁעֶר יַדָּא, אֲבָעָר סֻפָּה-כָּסָףּ חַזְוָן וַיַּד אַיְבָּעָר.
אוֹן פָּס אַיְוּ גַּעֲנוֹגּ זַיְךְ אַרְיבָּעָצָמוֹתָרָאָן אוֹן דָּעָר אַיְצָטְיקָעָר
צַיִסּ, וַעֲלָן מִיר זָעָן, mutatis mutandis, אוֹסְטָיְ�וָעָן אָוּן דִּיטְשָׁע יַדָּן קַומְפָּעָן בָּאָךְ הַיְנָטָן, נָאָךְ דָּעָר וַעֲלָטָן
מְלָחָתָה, מִיטּ דֵי וַעֲלָבָעָ טַעֲנוֹת אַיְגָעָר זָוָם אַנְזָעָרָן.

די בשְׂרִיבָּונָג פָּן אַשְׁכָּנוֹ אָוָן פָּאלָק

דייא ווילְּ 1 דָש אַיְךְ הַאָב גִּיזְעָן
וּוְאָשְׁפָּאָר בַּיְוָן 2 אָץ אַיְרָן 3 לְאָנְדָטָטָט גַּשְׁעָהָן
דָּרוֹם הַאָב אַיְךְ בְּשְׂרִיבָּן וּלְכִי בַּיְוָוְוָק 4
אוֹן הַאָב זַי גַּנְּבָּאָט אַיְן דָעָן דָּרוֹקָן
פְּילִיכִים קָאָן אַיְן אַיְסְלִיכָּר 5 דִיא חַרְפָּה נִיסְטָלִין
אוֹן וּוּלְּרָט זַיְךְ בְּעָשָׁרָן 6 אָוּן דָו בִּזְיָזְרָסְיָן
אוֹן אַיְךְ הַאָב עַש דָאָרָוָט דָעָם רַיִם נָאָךְ נְשָׁעָלָט,
זוֹ אַיְוָן וּוּשָׁן וּוּיא פָשׂ צָו גַּיְתָן 7 אַיְן דָעָר וּוּלְּפָטָן
אוֹן אָוּן וּוּרְטָט אַוְנוֹ נָאָט (פְּשִׁיחָה) בָּאָלָד וּזְעָנָן,
דָר וּוּרְטָט 8 דִי אַשְׁכָּנוֹיִם מִיטּ דֵי פָאָלְקָן 9 פָּאָרְסָרָאָגָן
בְּמַהְרָה אַיְן אַזְנוֹרָן טָאָן. אָמָן בָּן. יַהְיָה רְצָוָן.

אַיְךְ בִּיגְרִיךְ דִי פְּעָדָר אַיְן מִינָר הַנְּטָן
אוֹן, פָּאָגָן צָו שְׂרִיבָּן פָּן אַשְׁכָּנוֹ דַזְטִיטָשָׁי לְאָנָן.
15 אַיְךְ קָאָן אַיְיָנָם זָאָגָן אָוּן פָּר זִילְּן 10
וּוְיָא זַיְךְ דָר פָאָלָק 11 אַיְן אַשְׁכָּנוֹ טַוְטְחוּלָן.
(קְהִלּוֹת קְדוּשָׁה) לְאָט אַיְךְ דָו נִיסְטָר דִי דִיְּסָן:
אַיְערְ זַכְוָת זָאָלָן מִיר זַיְךְ גַּיְינִיסָן:
פְּרָנְקְפּוֹרֶט, וּוּרְמָן 12, מַעַן, פִּירְדָּא 13, בּוּמְבָּצָרְגָּן,
הַאֲלְבָרְשָׁטָטָם, הַמְּבוֹרָג, הַלִּילְסָטָם, מִינְדָּן 14,
20 פְּרִידְבָּרָג 15, הַעֲנָה 16, קָאָסִיל, וּוּצְנָן הוּיוֹן 17,
עַשְׁוָהָה 18, וּוּאָהָה פְּרִידְרִיךְ 19
אוֹן אַיְךְ נָוָךְ מַעַר אַגְּדָרִי קְהִלּוֹת קְדוּשָׁה דִי דָא
נִיטָגָטָם וּוּרְעָן צּוּשָׁן דָעָן גַּמְיָן.
25 כָּן וּוּיְשָׁה דָאָךְ וּוּאָלָו וּוּדָר דִי קְמַזְגָּוָן זַיְן.
מִיר דָוְכָּת אַיְן מִינָם זָאָגָן נָאָר, נָאָר
גַּנְּקָאָשָׁן אַיְן אַיְן שְׁטָאָט, אַיְנָר אַיְן גַּיְטָן בְּצָשָׁר
אוֹדָר אַנְדָר אָוָם אַיְן הַאָרָן

1 חַוָּת, מְחַמָּת. 2 = פְּמִין. 3 אַיְדָעִי = יַעֲדִי. 4 סְטִיכָן.
5 לְיִוְן פְּשָׁת מִינָם דָאָס: חַעַר עַס אַיְן, דָעָר גַּדְעָר יַעֲנָר- 6
בְּעַטְעָרָן. 7 = גַּיְסָן. 8 = פָאָלְקָן. 9 מַאְכָן פָּאָר גַּטְעָר פְּרִינְגָּה
שְׁלוֹם מַאְכָן צְוִישָׁן זַיְךְ, 10 = פְּאָזְגִּילָן. 11 = פָאָלְקָן. 12 = וּוּרְמָטָן.
13 פְּרִיס (Fürth) לְעֵמֶן נִירְגְּנָפְרָג. 14 גַּמְבָּרְג (Bamberg), אוֹיךְ
צָהָן פָּן נִינְגְּבָּרָג. 15 הַלְּדָעָסְתָּיִם. — צָו דָעָר פְּרִיטָן צָגְלָיָן
מְגִילָת וּיְגִינְזָר סְטִיכָן 16 Gerolsheim. גַּעֲרָלְטָום =
גַּיְסָם סְיָד וּוּצָר (פְּרִזְוִינְץ וּוּסְטָפְלָן). 17 טְרִיזְבָּרָג אַיְן חַעַטָּן,
18 Hanau לְפָנָן פְּרָאנְקְפּוֹרֶט. 19 שְׁפָטָלְלָה לְפָנָן קַסְפָּלָה: מַן דָּאָט
שְׁטָמָט אַיְךְ דָעָר נִגְמָנָן פָּן אַזְנוֹר יַוְלָה וּזְנָהָיָן. 20 Eschwege,
אוֹיךְ מַורְחָה פָּן קַסְפָּלָה. 21 Wanfried, גַּטְעָלָה לְפָנָן עַשְׁוָהָג.

הַעֲסָן, אוֹן עַר הַאָט זַיְךְ מִסְתָּמָא גַּעֲנוֹגּ אַנְגָּעָלִיטָן פָּוֹן דִי
אַשְׁכָּנוֹים. עַר הַאָט קַעַגְן זַיְךְ אַשְׁרָפָן אַרְגּוּמָעָנֶט: זַיְךְ הַאָפָן
זַיְךְ נִיט וּוָאָס אַיְבָּעָצָמוֹתָן אַנְטָקָעָן דִי "שְׁנָאָרָעָר" פָּוֹן
מוֹתָה, וּוּילְּ בְּשָׁעָת דִי דִּיטְשָׁע יַדָּן הַאָבָן גַּעַחָת בַּיְיָ זַיְךְ
אַטְלָחָה (אַפְּנִים דִי דְּרִיְּסִיךְ-יַאֲרִיקָעָ מַלְחָמָה 1618-1648),
זַיְנָעָן זַיְךְ גַּעֲלָפָן קִין דִּיטְשָׁלָאָנד נָאָךְ כְּמַעְלִינִיצִיקִים גַּוּרוֹת;
אוֹן דִי פּוֹלִישָׁע זַיְנָעָן קִין דִּיטְשָׁלָאָנד דָוָקָעָן גַּוּטוּטָמָנִיס;
אוֹרְחָהִים. צָוּסָפָן (פָּוֹן פָּעָרְזָן 183 אַיְזָן) נִיט אַוְנוֹעָר שְׁרִיבָּעָר
אַפְּלָלוֹ אַרְיבָּעָר צָו דָעָר אַפְּעָנְסִיוּעָ אַוְנוֹעָר שְׁאָרְפִּירְן דִי
אַשְׁכָּנוֹים, אַז זַיְךְ זַיְנָעָן קָאָרְטָנְשָׁפְלִילָעָר אַוְנוֹעָר זַיְךְ פְּאָרְפִּירְן דִי
עַרְלָעָכָע פּוֹלִישָׁע יַדָּן. אֲבָעָר עַר הַאָט פּוֹנְרוּסְטוּעָן גַּעַז
גַּוְגְּהַמָּאָר צָו זַיְנָעָן דִי אַיְגָעָע פּוֹלִישָׁע חַסְרוֹנָה אַזְנוֹת אַזְנוֹת
דִי פְּרָעָנְגָּר אַיְוָן פְּאָגְנְלָעָק פָּאָרְגָּאָן גַּאֲרָאָן אַיְיָן טָבָּה: זַיְךְ
זַיְנָעָן רַמְאָטִים; אוֹן דִי פָּאָלְעָמִיק מִיטּ זַיְךְ אַיְזָן אַמְרָגָן
מוֹטִיקָע.

צָו דָעָר טְעָכְנִיק פּוֹנְעָם אַפְּדָרְוָק: דִי נּוּמְעָרָצִיעָ פָּוֹן
דִי פָּעָרְזָן, דִי אַפְּשָׁטָעְלִיצִיכְנָס, דָאָס בִּיסְלָ נְקוֹדוֹת זַיְנָעָן
צְוּגְעַשְׁטָעַלְלָט פָּוֹן מִיר אַוְיָה צָו פָּאָרְגְּוִינְגְּרָעָן דָאָס לִיְּעָנָן;
אַיְיךְ הַאָב אַיְךְ שְׁטִילְשְׁוִינְגְּרִיךְ פָּאָרְוִירִיכְט אַפְּעָנָעָן דָרְקָטָעָת
(לִמְשָׁל: "בִּירְגִּיךְ" אַנְשָׁטָאָס בִּיגְרִיךְ פָּאָרְגָּר 1, אַשְׁפָּנוֹ
פָּעָרְזָן 14). דִי העַבְרָעָאִישׁ וּוּרְטָעָר הַאָב אַיְזָן גַּעַלְאָן אַיְזָן
גַּעַרְגָּלָט אַיְן הַלְּבָעָן לְבָנוֹת, אַזְנוֹזָן זַיְךְ שְׁטִיעָן אַיְזָן
גַּינְגָל.

דָאָס בִּיכְלַהְלָט אַכְטָהָזָזְוָעָר אַקְטָאָזְוָעָרְמָטָז.

II. דָאָס צְוִיְּתָעָ לִיְיָ, דִי "שִׁינְעָ הִיסְטָאָרִיעָ פָּוֹן
אַפְּלִיאָק" הַאָב אַיְן עַרְגָּעָן נִיט גַּעֲפָנוֹעָן דָרְמָאָנָט,
אוֹיסְטָר אַיְן צְעַדְנָעָרָס קָאָטָלָגָן פָּוֹן בְּרִיטִישָׁן מְוֹעָאָט,
אוֹטָנְעָר אַיְן צְעַדְנָעָרָס Historie H.; אַיְן בְּרִיטִישָׁן מְוֹעָאָט טָרָגָט עַט דָעָט
נוֹמָעָר 1979. c. 25. צְעַדְנָעָר נִיסְט צָו: "פְּרָאָגָן?"
אוֹיָה דָעָט בִּיכְלַגְוָא (עַט הַאָלָט 4 וּוּיְטָלָעָן, אַקְטָאָזְוָעָרְמָטָז
מְאַטָּה) אַיְן קִין שָׁוֹמָאָר אַוְרָט נִיסְטָרָס (עַט חַיְיָ
שְׁרִיפָתָן עַדְלָטָן עַרְטָטָר) אַיְן טָקָעָ בָּאָרָקְעָרְסִיטָשׁ סָפָר דָעָט
אוֹיסְלָאָזָן פָּוֹן 18טָן יַהְיָה, וְזַיְנָעָן דִי דִּיטְשָׁע שְׁרִימְשְׁפָרָאָכִיקָע
הַשְּׁפָעוֹת זַיְנָעָן צְוִילִיב דָעָר הַשְּׁפָלה נְעוֹאָרָן שְׁטָרָקָרָק.
עַס וּאַרְפָּט זַיְךְ אַיְן דִי אַוְינָן דִי קָאָנְעָקְוּוֹנְעָט שְׁרִיָּיָן
בְּוֹנָגָן וּוּאָב (דָזְהָקָ מִיטָּ אַפְּתָח אַוְנְטָרָעָן A), בְּרִיְזָן בַּגָּא
צִיכְעָנָעָן דָעָט אַפְּלִיאָק אַוְיְשָׁפְרָאָק. אַפְּתָח=A=שְׁרִיבָּונָג
גַּעַפְּיָנָעָן מִיר נָאָךְ אַיְן דָעָט וּוֹאָרָט "סְאָטִין". וּוּיְטָעָר זַיְנָעָן
אַלְעָן נְקוֹדוֹת, דָאָס נְעַמְּלָעָכָע דִי אַפְּשָׁטָעְלִיצִיכְיָס, צְוּגְעָבָן
דָוָרָךְ מִר אַיְן דָעָט אַיְצְקָהָן אַיְבָּעָדרָק.
אַינְטָרָעָסָגָן אַיְן צָו פָּאָרְגִּילִיכְן דִי פְּרָעָטָנוֹיִיעָס צָו
דָעָט "פְּאָלִיאָק", וּוָאָס וּוּרְעָן דָאָס אַרְיִיסְגּוּזָאָגָט מִטְּהָנוֹדָרָט
יַאֲרָ שְׁפָעָטָר. זַיְךְ זַיְנָעָן שְׁאָרְפָּעָר אַיְן דָעָר פָּאָרָט (אוֹן
דָאָס אַיְזָן אַרְתָּה, אַז דָעָר אַנְגָּנִימָעָר מַתְבָּר אַיְזָן גִּיסְטָקִין

מ. ווינגריך — צוויי יידישע טפאנטליידער אויף יידן

66 זו מוו דר פאלק ווילד פרארט:
מן לאוט אין ניט ווילד אין דר' שזוב
סְרַ שׂוֹיִגָּן¹⁸ פָּנוּ אַיִנֶּר זַוְּפָּף¹⁹
אוֹדֵר פְּלִישָׁ אָדֵר הַעֲרִיבָןִי
אָדֵר אַיִן פְּפָעָנִיגָּ אָוִיף צָרוֹנָג
אַשְׁכָּנוּ גְּדֻעָנָקָט²⁰: "וְאָנוּ האָב אַיִן מִיט דַעַם פָּאָלָק
זו שיקן אוֹדֵר צוֹ שָׁפָּן,
עַר קוֹמֶט מִיר אַיִן פִּין הַוִּי אַרְיָן צוֹ לְאָפָּן צוֹ?
חוֹיא אַיִן אַשְׁכָּנוּ זָוָה פְּרוֹאָ²¹,
וְעַן דָּר פָּאָלָק אַיִן נִימָר דָּאָן
אוֹן דָּש עַש אַיִן אִידָּר זָאָל קָעָן לְיַאָגָּן אַיִן דָּר אַיִל,
זָוָה שְׁרִיבָּב אַיִלָּן נִיאָרָט אַיִן טִילָּ;
חוֹיל פָּנוּ אַלְן זָאָקָן אָוִיף הַעֲרָן אוֹן שְׁטִיל שְׂוִיגָּן,
נוֹר פָּנוּ דָעַן שְׁאָלִיט²² אַן הַיָּבָן צוֹ שְׁרִיבָּן.

דָש אַיִן אַשְׁכָּנוּ גְּרֻעָשָׂר חַשָּׁק פָּנוּ דָר וּוּלָט,
וְעַן דִּי פְּרוֹאָ דָש שְׁאָלִיט אָוִיף דָעַן טִישׁ שְׁטָעָלָט.
עַר טּוֹט אִים קָעָרָן אוֹן זְעַנְדָּן פָּנוּ אַיִן זַיְתָּן צוֹ
דר אַנדָּר:
עַנְנָן זִיבָּט הַעֲרָ דָעַן טְעִילָה, אִידָּר קִינְדָּר!²³
אַשְׁכָּנוּ לְעַקְט דִּי פִּינָּגָר: "פְּרוֹאָ, דָר שְׁאָלִיט אַיִן
מוֹ זִיךְרָן אַיִן דִי זְוָנָג בַּיְשָׁן וּוּפָגָן דָוָאָכָּן.
פְּרוֹאָ, גִּיבָּה הַעֲרָ דָעַן טְעִילָה; אָךְ פְּרוֹאָ, וְאָךְ פְּרוֹאָ,
וְאָולְגִּיאָרָט²⁴;"
דָעַר גָּאָשָׁט פָּנוּ זִיכְרָן בַּיְזָן צוֹ לְעַצְמָן, וְעַן דָעַר שָׁוָן אַיִן
אַיִן רָב אַגְּן, בַּיְזָן דִי גַּעֲרָטָל אַיִן בָּאָרָט.
דוֹ עַר²⁵ גָּנוּ הָוָט גְּמִילָט אַגְּן, עַר עַסְטָחָט חִידָּר:
גַּשְׁטָה, גִּיטָה הָעָרָה, אַשְׁכָּנוּ צִיטָרָט מִיט אַלְיָזִינִיגָּר;
אַיִן הַלְּטָה, פָּר גַּרְשִׁי לִיְזָדָן.
עַר מְעַכְט זִיךְרָן לִיבָּר אַיִן דִי פִּינָּגָר שְׁנִיָּדָן.
אַיִבְגָּגְגִּינְט אַשְׁכָּנוּ אַיִן שְׁאָלִיט אַיִן אָוָרט,
דָעַן גַּשְׁט זִיכְרָן²⁶ הַלְּקָחָ פָּר דִּירָט²⁷ אוֹן, פָּר הָאָרָט.
דוֹ הַאַלְבִּי שְׁאָלִיט סְטוֹט מַן פָּר דִי קִינְדָּר בָּהָלָסָן;
וְעַן מַן עַזְזָבָה אַיִן דָעַם לִיכְתָּ בּוֹיכָט²⁸, וְעוֹן^[3]
עַזְזָבָה דִי אַלְטָן.
(כל גָּמוֹר): דָר שְׁאָלִיטָמָג זִיכְרָן גַּרְשִׁי אָדָר קְלִיָּן,
דִּיאָהָלָפָט מַוּן פָּנוּ טִישׁ אָוִיף גַּהְוָן²⁹ זִיכְרָן.
דָעַר שְׁאָלִיטָמָג דָעַם גַּשְׁטָעַק³⁰ זִיכְרָן זַעֲרָן זִיכְרָן;

18 מַעַרְבָּדָרָט גַּגְגָן פָּנוּ... 19 == זָוָה. 20 קְלָשָׁט. 21 לְאָפָּן—
מַעַרְבָּדָרָט אַיִטְפָּרָאָק פָּנוּ לִיְמָן. 22 == פָּרָה; פְּרִילִיךְ, צְפִירִין.
23 מַעַרְבָּדָרָט בְּצִבְעָנוֹגָג פָּאָר שְׁפָלְגָּטָה; אָוִיךְ חַיְינָע שְׁרִיבָּט
דָעַר עַרְשָׁטָרָז דָוָק פָּנוּ דִעְרָ בְּבָאָרָגָן. 24 גַּעֲרָט; 25 גַּעֲרָט חַלְלָן, 8 רַעַי
שְׁפָלָקָט. 9 מַסְתָּמָא עַיְמָ טָעוֹת אַגְּשָׁתָה הַאָמָן (Hafen) — טָאמָן.
10 כְּרִי — קָאָשָׁע. 11 אִים (פְּרָטָסָר פָּאָל). 12 קְרָאָן. 13 == אַיִסְטָן
מַיְינִיךְ, 14 אַמְּטִימָפָטִישָׁה, עַקְלִיָּק (מי דָעַר סְכוּסָגָטָה); אַל לִיחָזָה
חַזְעָן אַמְּנָשָׁן). 15 פְּלִילָגָל — מִירָל; דִּינָסָט. 16 == אַיִל; אַיִדָּר.
חַיְבָן — צְהָעָקָשָׁעָן אָוִיף שְׁפָטָעָן.

26 קוֹמֶט דָר פָּאָלָק אַיִן אַשְׁכָּנוּ זִיכְרָן הַוִּי,
אוֹ שְׁפִילָט עַד מִיט אִים אוֹ אַיִן קָאָק מִיט דָר מוֹיָג
עַר טּוֹט אִים הַלְּבָ (שְׁלִיכָּם)² גַּעֲבָן תָּן זַיְתָּן,
אַבְרָ רְוָהָ גְּנִיבָה שְׁוֹרְמָרָט פָּנוּ אַלְיָזִינִיגָּן.
— אַוְוּעָן עַד אִים זִיכְרָן הוּאָזָן זַיְתָּן אַוְוּעָן.
27 עַר פְּרָאָגָט אִים: "נוֹיִטָּ אִידָּר אַיִן מִלְּמָד אִידָּר קָעָנָט
אִידָּר אַיִן פָּאָק טְרָאָגָן?"
עַר מִכְטָ מִיט אִים גְּרוֹשׁ וּוּפָעָן
אוֹגָן זַעֲגָט: "נוֹיִטָּ לְגָבָן זַיְתָּן אִידָּר אַוְוּק הַלְּיָהָן זַיְתָּן!"
דָעַר גָּאָשָׁט קָאָן אַיִן דָעַר אִילָּי נִיקָּשׁ זַעֲגָט;
פָּאָר הַוּגָּר גִּישְׁוּעָלָט² אִים דָר מַאְכָן.
28 דִי (עַזָּה) וְאַבְרָ בָּלְדָר דָאָן:
גָּאָשָׁט, אִידָּר מִשְׁטָה וּוּיְטָר גַּיְן אַיִן (תְּחֻום שְׁבָתָה),
אַיִן קְלִיָּנִי שְׁעָה"
דר פָּאָלָק מַוּ זִיךְרָן וְוּיְדָר שִׁקְעָן³
אוֹגָן זִיכְרָן פִּינְטָל⁴ וְוּיְדָר גַּעַמְנָ אָוִיךְ זִיכְרָן רָוקָן,
מוֹן אַיִלְדִּיגָּן⁵ זִיפְנָן⁶ מִיט מַאְכָט.
— 29 דָש עַר אַיִן דָאָש (יִשְׁוּב) טּוֹט קָוָמָן,
וְעַן עַר בָּוּן אַיִן דָאָש (יִשְׁוּב) בָּפָר אַן צוֹ [2] בָּרוּמָן
אוֹן הַיְבָט אַשְׁכָּנוּ וּוְיָא אַיִן הַוָּנָט;
אוֹגָן, לְאַוְתָּ אִים עַרְשָׁט שְׁטָנִין וּוְיָא אַיִן הַוָּנָט;
אוֹו פָּר שְׁוֹינִים דַעַם פָּאָלָק זִיכְרָן (לָט) אוֹגָן גִּיזָּוָה.
דר פָּאָלָק אַיִן פִּידָּר, וּוּלָט גַּרְעָן עַשְׁן, פָּר גִּיט
אִים דָאָש לְאָכָּן.
אַשְׁכָּנוּ זַעֲגָט: "בִּבְּשָׁת הַיִּן, לָאו מִין חַבָּר פְּלָעָטָן מַאְכָן."
— 30 עַר דְּלָעָנָט: "וְיָא מִירָ, דָש אַיִן הַבָּאָב אַשְׁכָּנוּ דָר קָעָנָט
וּוּלָר אָךְ וְוּיְדָר אַיִן פָּוָלָן, וְהַלְּטָ אַרְבָּנָן אוֹ דִי גַּעַגְלָן
גִּינְגָן פָּנוּ דִי הַעֲנָט!"
כּוֹט מַן אִים אָוִיף שְׁטָעָלָן אַיִן הַאָדָן⁹ בְּרִיאָה¹⁰.
— 31 עַש מַגְן זִיכְרָן צְעָהָן גַּעַשְׁטָ אַדְרָ זַעֲוָי.
דוֹ מִיט פָּר קְלָעָט מַן דַעַם גַּשְׁטָ אַיִן נִשְׁתָּמָה
אוֹגָן גְּדָרָם.
אוֹגָן שְׁטָעָלָט אִים אָוִיךְ אָוִיךְ אַיִן שְׁנִיקָּל קָעָס מִיט וּוּרָם.
דָעַר גָּאָךְ פִּירָט בָּן אָנָן וְלִיגָּן בַּיְזָבָן זַעֲרָן דָזָאָךְ.
— 32 דָש אִים זִיכְרָן רָוקָן אַונְגָּן פִּיס קְרָאָךְ¹¹,
— 33 עַש טּוֹט דַעַם פָּאָלָק זַעֲרָן פָּר דְּרִיסְקָן,
אַבְרָ מַן טּוֹט אִים פָּנוּ אַוְיָשָׁן וּוּנְגָן¹² וְעַר וְיָל אָוִיךְ שְׁטָיָן,
— 34 צוֹ מַאְרָנָן מַוּ עַר קְלָאָפָן, וְעַן עַר וְיָל אָוִיךְ שְׁטָיָן,
דאַ קְוָמָט דִי לִיְדָנִיגָּי 14 פְּלִילָצָל¹⁵ צוֹ גִּינָן.
— 35 גַּוְן, אַיִל¹⁶ עַר הַאָט רְעָכָט אַיִוְוִי גִּיאָרָט¹⁷.

1 = שְׁלוֹט-עַלְיוֹנִים. 2 = הַיְנָט גַּפְטָרָה: וְעַרְט גַּעַשְׁחָלָן. 3 = זִיךְרָן
לְאַוְתָּן מַעְגָּלָיִן. 4 = פִּינְטָל; עַפְקָל. 5 = אַיִלְגָּרִיךְ.
סְאַיְוָן צְעָהָן הַדּוֹמָס, חַלְלָת דָעַר גַּעַקְעָנָט גַּעַנְנָן אַן אַיִטְקָלְעָרָג
דָעַר עַרְשָׁטָרָז דָוָק פָּנוּ דִעְרָ בְּבָאָרָגָן. 7 = חַלְלָת חַפְלָן, 8 רַעַי
שְׁפָלָקָט. 9 מַסְתָּמָא עַיְמָ טָעוֹת אַגְּשָׁתָה הַאָמָן (Hafen) — טָאמָן.
10 כְּרִי — קָאָשָׁע. 11 אִים (פְּרָטָסָר פָּאָל). 12 קְרָאָן. 13 == אַיִסְטָן
מַיְינִיךְ, 14 אַמְּטִימָפָטִישָׁה, עַקְלִיָּק (מי דָעַר סְכוּסָגָטָה); אַל לִיחָזָה
חַזְעָן אַמְּנָשָׁן). 15 פְּלִילָגָל — מִירָל; דִּינָסָט. 16 == אַיִל; אַיִדָּר.
17 אַיִן — דָמָעָנָעָן.

ען איז נימנט דר זיך דראן קערט ¹⁶
עו זינן אויך פיל אשכנויים דיא דא האבן גראשי בערט.
נאר אינש ליגט מיר אין מײַן מאגן,
דש מז איך דער צילן אונ', זאנן:
וועא די יישובים ליטט זיך מיט דעם שול גען הלאָטן
דיא יונגן אונ' אלטן.
אין דר וואקן אדר קרייאת התורה
האט פער איזן מורה
דש ער איז דר שול קומט ¹⁷:
ער מײַנט, ער פאָר לאַט אָן, פער קראָט.
קומן זיאָם שבת צו זאמן (מנין) צו מאָן,
אוּוּ היבָן זיאָן צו לאָקָן,
עוּ שטיט ניט שטיל אִיד מײַל:
דר רעט פון זוּן פֿילְכִי ¹⁸, דר פון זוּן גוּיל ¹⁹,
וואָש זאל אִיך פֿיל זאנָן?
אָופְט צוּן זי זיך גאר איז דר שול שלָאנָן!
ווען מִן הִבְטָה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אָן,
שרַׂיְאָט [4] ער זוּן אַיזְיָיקָן:
וואָען אִיך דִּירְשׁ שְׁעַנְק ²⁰!
וְאַרְוּם האַשְׁטוֹ דעַן גוּל ניט גְּרָעָנְקָט ²¹:
דוּז מֶשְׁטָן הִיט לִיהְיָן:

איך וויל דיר דאו קעפְּכִי פון שאַלְיט אַב שנִידָּן! ²²
ואַאיְנָר אַיְן הַעלִיר מַעַר אָז דָר אַנדָר אֲוֹן גַּעַבָּן,
האָבָן זי אַיְן שול אַיְן גַּרְושׁ עַבְן ²³,
דר אַיְנָר שְׁפִּרְכְּט: גָּאָר בֵּיאָמִין לְפָבָן,
איך וויל מײַן מסִירה אַוִיפָּךְ דָר אָן גַּעַבָּן;
אוּוּ וואָש זיאָן זונְשָׁטָן האָבָן פָּאָר זונְד אֲוּן, שָׁאנָן,
דאַש אַיְן יואָן גִּינְגָן בִּקְאָנְטָן. —
נאָך אַיְנָשׁ מַז אִיך אַיְן זָאנָן,
דעַן אִיך קָאָן פּוּ נִיט פָּר טָראָן
דר פָּאָלָק מאָג זוּן אַיְן לְמוֹן פָּוּן גּוֹטָר משְׁפָהָה ²⁵,
אַשְׁכָּנוּ אַיְן זיך מִיט אִיס נִיט מַתְחָתָן, אַדָּר אָן דִּיא
מיַד מַז זוּן קִין קִין בְּרָכָה.
אוּוּ וועָן אַשְׁכָּנוּ אַיְן רָב אָדָר חֹן ווַיְלָל לְאָן הַדְּלִין ²⁶,
כוּן ער דאָך שְׁקָעָן אָן פּוֹלִין.
אִיר ווּרט אַיְן דָר תּוֹרָה אַלְשׁ. ווּאָ ²⁴ דִּיא שְׁטוּמָן,
וועָן אַיְן פּוֹלִין דִּיא מַלְמָדִים נִיט זַעַלְטָן צו אַיְיךְ אָן
אַשְׁכָּנוּ קָוָן!

מיַר קָוָן נִיטָּח מַעַמְּעָן דָּקָס זָאל דָרְן. ²⁷ הָאָס ער מַוְּאָה
שְׁוִינְגָּזָוִן אַיְן שְׁוָל. ¹⁸ Füllen ¹⁸ — לְאַסְקִיל. ²⁰ אַיְץ
חָלְדָאָס דָרְנִיט נִיט שְׁעַנְקָט: ²¹ 8 סְטוֹרְשְׁנוּק (סְדוּק קָעָל אַפְּשָׁנְזִין)
הָאָס מַעַן פְּאָרִיכְט בְּצָלְד (דָּקָס קָעָל פּוֹן טְפָלָנָס), כָּדי הַלִּילָה נִיט צו
עַפְּגָעָן דָעַס שְׁטָן דָס מַוְיל; ²² גָּאָל הַיּוֹתָה: פְּאָרִיךְטָעַט זַעַלְטָן נִיט
חוּרָן: ²² 23 holen — בְּרָעָנְקָן. ²⁴ אָזָוְהָז. ²⁵ זַעַעַן דָרְר
פְּאָרִיכְזָוָן צוּן "אַיְנְגָעָן" מִיט אַפְּרִישְׁיָדָעָן אַיְן "זִישָׁ", צְיַתְשְׁרִיפָה ²⁶ זָהָר
אוּאָס "שְׁגָדָה" אַיְן זָוָרָס אַיְטְגָּזָהָן. ²⁷ כְּמַעֲלִيقִים מַחְמָתָה, גּוֹתָה
וְאַיְם אַיְלָן מַוחָל. ¹⁵ פְּנִילָה דָעַם אַיְסְרוּק (קְפָּצְצְגָּרְדְּעָלָה),
הָאָס לְעַבְטָן נַעַךְ חִינְטָה.

עד מוֹ אַיְיךְ אַיְין שְׁטִיק בְּרוֹת צו ¹ עַשְׁן וְיָא אַיְיךְ
פְּוִיאָר.
עד מוֹ דָעַן בְּעַשְׁפָן גְּרוֹנָט לִיכָּן ² מִיט דָעַן בְּרוֹת,
אַבָּר פְּלִישָׁ גַּנְץ שְׁבָת בְּדוֹחָק אַיְיךְ לְזָט.
דָּאוּ הַעַלְטָס עוֹז וּוּרְטָס אַלְזָ אַוִיפָּךְ גְּהַבָּן אַיְיךְ דָרְר וְזָאָקָן.
אוּנָה דָאָש אַיְזְגִּינְלִיךְ ³ אִיר ⁴ סְדָר:
שְׁבָת צו נְכָט נָאָר צְחִוָּיאָ לְכָט אַיְן חָדָר;
עד מִינְגָּס, עד טָאָר נִיט מַעַר אָן צִינְדָּן.
עד מַעַט זִיךְ חָס וּשְׁלָוּם אָן גַּלְעָלָט פָּר וְיִנְדָּן.
מִיךְ דּוֹכָה, זַעַלְט אַשְׁכָּנוּ דָזְזְלִישָׁ קְוִיפָּן פָּר גַּלְעָלָט.
עד עַשְׁטָקִינְשׁ וְזַיְלָ ⁵ עד אַיְיךְ דָר וְזַעַלְט.
זַיְן עַסְק אַיְזְיָאָרְטָז צו זַמְלָן גַּעַלְט אָנוּ גַּוְתָּ;
שְׁבָת אָנוּ וְחָאָק אלְוָן גְּלִיךְ: אַיְין רָאָק, אַיְין הוֹת;
די שְׁוֹן מִיט גַּעַל בְּשָׁלָאָגָן, וְזָאָל אָוּוּ גְּשִׁמְרִיט אַיְזָן
עַגְבָּנְשָׁתָבָן;
אַיְין שְׁאַלְמִיט — אַיְין דְּעַרְיוֹר פָּס מִיט אַרְבָּיִן.
עד לאָכָט דָעַן פָּאָלָק אָוּוּ מִיט זִיְנִי שְׁוֹפִיךְ ⁶ אָנוּ
שְׁוִיבָן ⁷:
וְעוּן אַשְׁכָּנוּ טָס דָר הִים אַרְבָּיִן קְלוּבָן.

מִיט דָעַן אַיְזְגִּינְלִיךְ אַיְיךְ אִישׁ חִמְדוֹת ⁸
אוּ עַר אַיְזְמִיקִים (שְׁלָשׁ סְעֻדוֹת).
עד מְכָט דָעַן גַּשְׁטָרְשָׁט לְגַבְּ זַי וְזַיְל ⁹,
אַבָּר דָר נָאָך עַשְׁטָמָן אַיְיךְ דָר פָּאָלָק
אַשְׁכָּנוּ לִילְגָּט דָש מַעְסִיר נִידָּר, דָא מִיט טָט דָר פָּאָלָק
דָעַר שְׁרָעָקָן;
(בָּעַל כְּרָחָו) מַז דָר פָּאָלָק זַיְן גְּיוּעָר ¹⁰ אַיְין שְׁטָעָקָן.
אַשְׁכָּנוּ פְּרָאָגָט "גְּשָׁת, זִיסְט אִיר זָאָט?"
"יוֹאָזָן" אַשְׁכָּנוּ דְעָנְקָט: "גְּנוּן, פָּאָלָק, האָג אִיךְ דִּין
נִיחָת" ¹¹:
וְ בָּלְדָן נָאָך הַבְּדָלָה אַיְזְגִּינְלִיךְ אַיְשָׁבָן נִיט פּוֹיל,
די סְוּבָּק ¹² סְיִיף אַיְן מַוְיל.
עד שְׁפִּרְכְּט: "הָז אִיז גַּוְתָּ דָז עַשְׁן צוּ פר דִּיאָן";
גְּדָעָנְקָט נִיט אַיְין מַאְלָן אָן (וַיְשָׁלָח) ¹³ צו לִיאָן.
חוּלִיל אִים ווּיְטִיר אלְשׁ שְׁעַנְקָן ¹⁴,
פָּוּן דָעַן בָּאָרָט צו פּוֹצָן ווְיל אַיְיךְ גְּדָעָנְקָן.
עד פּוֹצְט אַיְין אַוּעָק אלְשׁ אַיְיךְ חִמְצָן,
עד לְאָוט אַיְבר שְׁטָן אַיְין קְמָץ ¹⁵.

1 דְּעַרְצָוָן, 2 = לִיהְיָן, 3 בְּדָרְקָלָל, 4 זְעָרָה, 5 גְּזָוָה.
חוּגָּז הַיּוֹנָט אַיְיךְ טַיְל בְּעַגְנָז: גְּזָוִי לְאָבָגְנָז, 6 = וּשְׁוֹעָדָע.
7 לְעַגְבָּרָע אַיְן בְּרִיעָטָר מַגְנָלָל מִיטָּסְטוּרָהָרָגָג; 8 זְעִינְגָּרָע, בְּלִידָר
זָ 205, 9 זְעִינְגָּרָמָן, 9 וְחִיל — צִיְתָה. לְעַגְגָּסָקָן דִּי וְחִיל —
לְעַגְגָּסָקָן זְעִינְגָּעָן, 10 גְּזָמָינָס אִיזָוּ: זְעִינְגָּסָעָר. 11 גִּזְא אַיְץ
דר פְּטוֹר-גְּזָהָעָן, 12 = טְפָעָק (וְ). 13 ? 14 פָּשָׁט: וּוּיְסָטָר
בֵּין אַיְיךְ אַיְם אַיְלָן מַוחָל, 15 פְּנִילָה דָעַם אַיְסְרוּק (קְפָּצְצְגָּרְדְּעָלָה),
חוּסָעָס לְעַבְטָן נַעַךְ חִינְטָה.

דו מיר ליידר זיין וואן פר טריין אונ' פר בראונט;
אוו איז איטליך גילאָפַן וואו ער האט אַהֲן גִּיקְעַנְטַן
¹⁶⁵ אַיְרַ אַשְׁכְּנוּיִם זִיטַ דָּאָן פר צִיטַן אַיְן פּוֹלַן
גִּילְאָטַן.

דָּא אַיְרַ דִּיאַ מְלַחְמַת הָאָט אַיְן אַשְׁכְּנוּ בִּיטְרָאָן ¹
מִן הָאָט דָּאָן מִיטַּ אַיְרַ מִיטְיבַּ גִּילְעָזֵן ² מִיטַּ גַּעַלְטַן
אוֹןֶן אַיְרַ אַיְרַ גַּעַבְן גַּעַלְטַן אוֹןֶן דִּיאַ בעשטי ווַיְבַּרְךָ
דוֹרָם הָאָבָּט נִקְשַׁ פָּרַ אַיְבָּלַן, דְּשַׁ מִיר קְוֹמַן זַו אַיְן.

¹⁷⁰ דָּאַשְׁ שְׁלִימַן מָולְ בְּרַעְנְגַּט אַרְיִים אַדְרַ רִיְּרַן,
דָּעַן עַשְׁ גִּיטַּ אַרְוּם דִּיאַ וּוּלְטַן.

מִיר הָאָבָּן גִּיתַּס ³ פִּילְ גַּעַלְטַן,

מִיר הָאָבָּן אַיְן אַגְּנוּרַן לְאַנְדְּ פִּילְ תּוֹרָה.

מִיר הָאָפָּן לְאַלְגְּדוֹל הָגָבָּר וְהָנוֹרָה.

¹⁷⁵ מִיר הָאָבָּן אַיְן פּוֹלַן מַעַרְ שְׁבוּבִים אוֹןֶן קְהָלוֹתַן.

— אלְזַ אַיְרַ אַשְׁכְּנוּיִם הָאָט מְחוּוּרִים אוֹןֶן מְפִילּוֹתַן

קִין ^{for Tony} רַעְכְּפַר גּוֹטְרַ מאָן;

דוֹעַר זִיכְּטַן ⁴ טַוְן אַונְשַׁ פָּאַלְקַיַּן אַשְׁכְּנוּ אַן;

מוֹעַר זַו צִיטַן פָּר נּוֹת ⁵ אַרְוִיַּן.

טוֹעַנְתַּאְ בְּלֵד לוֹפִיטַן פָּר וּוַיְדַר גַּאֲךְ הוֹנִי.

— וְיַאְדַּא מַוְרָא הָאָבָּן אַיְן פּוֹלַן, מַן וּוּרְטַן וְיַאְדַּעַן,
וְיַאְלְוִוְן אַיְן אַשְׁכְּנוּ זַיְקַן זַו פָּר בְּעָרְגַּן.

— וּוּעַן שָׂוֹן אַיְן אַשְׁכְּנוּ קְוֹמַט אַיְן גּוֹטְרַ מְלַמְּדַ פּוֹן

גּוֹטְרַ אַרְטַן,

אוֹו שְׁפְּרִיכְטַן דָּעַרְ אַשְׁכְּנוּ: "קְוֹמַט רַבִּי, מִיר וּוּעַלְן
שְׁפִילְן מִיטַּ דָּעַרְ קָרְטַן."

¹⁸⁰ אוֹו קְוֹמַן זַיְאַ ⁶ אַיְן דָּאַשְׁ שְׁפִילְן אַרְיַן

אוֹןֶן סְפָּרָעָן אַוְן זְוִיפָּן וְיַיְ אַיְן שְׁמַיִּן.

הָעָרֶט בְּיִאָרֶט זַו פּוֹן דָּעַן שְׁפִילְן.

— וְיַאְדַּא אַשְׁכְּנוּ דָּעַן מְלַמְּד אִימַרְ פָּר אַיְן שְׁוֹתַה הָאָבָּן וּוַיְלַיְּן
אַיְן עַרְ שָׂוֹן אַיְן לְמַדְן אַוְן, פָּר שְׁטִיטַן זַיְקַן אַיְךְ אַלְיַן
וְאַכְּן.

¹⁸⁵ הָוט אַשְׁכְּנוּ אִימַרְ זַיְנַר זַו שְׁפָטָן אַוְן, זַו לְאַכְּן,
דָּעַן זַעַר שְׁכַל פּוֹן דָּעַן [5] פְּאַלְקַט טְרַעְפַּס נִיטַּ דָּעַן
שְׁכַל פּוֹן אַשְׁכְּנוּ זַו גְּלִיַּן.

פָּאַלְקַן! מִיט אַיְרָן וְאָרָט הַיְט אַיְרַ פָּאַר אַשְׁכְּנוּ,
דָּאַשְׁ זַאְגַּ אַיְרַ.

עַטְפָּרֶט [[]] דָּעַרְ אַשְׁכְּנוּ

אַיְרַ הָאָבָּן אַיְךְ שָׂוֹן לְגַבְּ צַו גְּהֻרְעַסְטַן,

אַיְרַ פָּאַלְקַן פִּיטַּן אַיְעָרִי בְּרִיטִי בְּעַרְטִי

¹⁹⁰ צָוָם (דִּין) דָּרָף אַיְנַר נִיטַּ קְוֹמַן אַלְיַן,

דָּרָ חָבָר מַוְן אַוְיךְ? דָּרָ בְּיַאְזַיְן.

— גִּימְינְסִים אַיְן מַסְמָא דִּי דִּיְסִיקְ-יִקְרִיעַ מְלַחְמַה 1618 — 1648.

— גַּסְטַס גַּעַטְסַן, 3 — גַּעַתְסַן, 4 גַּעַטְסַן, 5 גַּעַטְסַן, 6 אַיְן צְרִיגְנְּאָלָן,

— וְיַאְדַּעַן, 7 אַיְן צְרִיגְנְּאָלָן: "אַיְךְ".

לְלִילְקָנְגַּשְׁטָעָן שְׁרִיפְטָן [[]]

וואָו וּוְלְטַט אַיְרַ פִּילְ זָאנְן
מִיטַּ אַיְרַ בְּרִיסְיַי אַרְמִיל ⁸ אַוְןֶן קְרָאָגְן ?
דָּאַזְ אַזְ וְהָאָתָן אַזְ פּוֹלַן זָיְן גְּרוֹשִׁי (בְּעַלְיַי ⁹ תּוֹרָה)
²⁰⁰ אַבְרַ קִינְס אַזְ נִיטַּ צַו טְרוֹיְאָן אַוְיךְ גַּעַלְטַן גַּאֲךְ אַוְיךְ
סְחָוָרָה.

אַיְן אַיְרַ וּוְילְ הָאָבָּן אַיְן צָאָבְלַי ¹⁰ חִיטַּ אַוְןֶן
דרְ גַּבְּטַן אַיְן שְׁטַעְקַן,
אוֹזְן בָּאָרְקַן ¹¹ אַוְןֶן זְעַצְיַן וּוְילְ אַלְוְן נִשְׁטַטְקַן.
בְּקוּמַט אַיְנַר וְהָאָתָגָט: "וּוְיַיְבַּצְיַן צַו אַבְּ אַיְן
סְצִיאָה."

דרְ סְוָהָרְ רַיְסְטַן דָּרְ נָאָךְ אַיְן קְרִיעַת.

²⁰⁵ צַו צְחֻלְפַּי אַיְרַ נִיבְטַן אַיְרַ דִּי קְינְדַּר אַוְןֶן,
דרְ נָאָךְ לְעַבְּנַן זַיְ מִיטַּ אַנְגְּנָדָר אַזְ קָאָץ מִיטַּ דִּי מְוַיַּן,
כְּפָשָׁוֹתָה אַזְ מָאָן אַוְןֶן וּוְיַיְבַּזְלַן גִּין צָוְם בְּעַמְּ,
מוֹטְן זַיְ זַיְךְ אַזְ ¹² דָעַן גַּטְ.

דוֹ גַּעַלְטַן אַיְן פָּר צְעָרָטַן, דוֹ וּוְיַיְבַּזְלַן וּוְילְ אַיְם נִיטַּ מִפְּרַ
גַּפְעַלְן,

²¹⁰ אוֹו לְוִיְפַטְסַן פָּר אַיְן אַשְׁכְּנוּ אַרְיַן קְנָעַלְן.
מִיר גַּעַבְן אַיְךְ עַשְׁן אַוְןֶן טְרִינְקַן אַוְןֶן, מְפּוֹן דָּרְ צַו,
דָּאָךְ אַבָּן מִיר אַשְׁכְּנוּיִם פָּר אַיְךְ פְּאַלְקַיַּן קִין דָוָן,
אַיְאָרַי וּוְיַיְבַּר לְאַוְתָן אַיְרַ דָּרְ הַיְם זַיְצַן אַיְן לְיַיְדַן,
מְעַנְכִּי בְּלִיְבַּט גָּאָר אַיְן (עַגְגָה) אַוְן גְּשִׁידַן ¹³.

²¹⁵ צַו צִיטַן הָאָט אַיְרַ מְאָן אַיְנַר,
עַרְ גַּעַטְסַטְסַט אַיְנַר זַיְ אַיְנַר,
קִין דִּיעָה דוֹ ¹⁴ עַרְ וּוְילְ נָאָךְ הוֹיַן,
בִּזְזַ אַזְ דָּאַקְמַן חְרוּמוֹתָה בְּרִיבַן ¹⁵ אַרְיַן.

— וְאַלְןַ מִיר פּוֹן פְּאַלְקַיַּן דִּי שְׁנָאָרָן ¹⁶ גִּין דָרְ צִילְן ¹⁷,
דיְ פָּוֹן אַגְּנוּ שְׁטִיקַ קְוֹיְלַן.

— קְוֹמַן זַיְ אַגְּנוּ אַיְנַשׁ זְנוּן,
שְׁפָעָהָן זַיְ אַלְיַשׁ אַיְזַן,
מן קָאָן זַיְ נִיטַּ גַּנְגַּס פָּר זְעוּהָן,
וּוְיַא בְּלֵד אַזְ אַיְינָם אַיְנַה גְּנִיבָה גְּשָׁעָהָן.

²²⁰ עַו אַיְזַן אַזְ ¹⁸ אַלְוַן גּוֹטַ,
עַו זַיְ אַיְנַר זַיְ אַרְקַט אַדְרַ אַיְן הַוּט,
וּוְנְשָׁסָן אַגְּדָרִי זַאְכַן דָּרְ נָעַבְן —
בְּלִיְבַּטְסַן אַיְן אַרְיַן אַרְעַדְן הַעֲדָדָן.

קְוֹמַן זַיְ אַוְיךְ ¹⁹ יִיְשְׁוּבִים אַדְרַ אַוְיךְ אַיְן אָוָרָט,
שְׁפָרִיכְטַן עַדְ: "מַיְיַן פְּרָוִיא טְרָאָגָט, זַי קָאָן נִימְרַ ²⁰ פָּאַרְטַן".

אוֹו מַוְן מִיר אַיְם גַּעַבְן גַּעַלְטַן אַוְןֶן גּוֹטַר וְאָרָט.

אבר דז גניבת געלט אונן אוינו בארגן
גוזערט ניט ביז מאָרָקָן.
265 דרום איד פאלקִין, איר הנדֶלֶט אונן גנְבַּת אונ שְׁנָאָרֶס
אויך דר בְּיַאָ.
אוון, עז היילפֶט ניקש אל דרייא.
— ווען מַן אַיְךְ פָּאַלְקִין טוֹט אֶוּ הָעָרָן.
— פִּינְטֵס מַן נִיט דַּז אַיעָרְזַן גַּלְיכִין אַין גָּוֹלְם וּוּרָן.
— דַּז זַאֲנַךְ אַין פֶּרֶת הָולְהַן:
270 אַיְךְ מַיְן נִיט גַּבְּקָן פּוֹלִין,
ניְאָרָט אַין גַּמְיַן:
— זַי פָּאַלְקִין זַי אַין אַשְׁכָּנוּ זַיְן,
— זַי זַיְן אַוְיךְ זַוְלָץ זַאֲנַךְ לִינְן.
אוון, נאָךְ השם יְתַבְּרָךְ אַוְן, נאָךְ זַיְן גְּבָאָט נִיקְשׁ פְּרָעָן.
275 קומֶטֶט מַעֲנָצָר אַין אַשְׁכָּנוּ אַוְן, טוֹט זַוְן באָרט שְׁטוּרִיכָן:
ער מִיגְנָט, עז וּוּרְטַנִּיט פֶּרֶת הָנְדוֹן זַיְנְשׁ גְּלִיכְן:
ער טוֹיג נאָךְ קִידּוֹשׁ נאָךְ¹⁹ זַי הָבְדָלָה
— אוון, גִּיבְסֵזֶק אַיְיךְ²⁰, אוּ וּפַן ער וּפַר דַּר רַב.
פַּון קְרָאָקָן.
ער מִינְטֵט, ער וּוּלְאַשְׁכָּנוּ פָּאַפְּטִין:
— 280 אַז מַן אַיְם וּוּרְטַנִּיט דַּעַן בִּיטְלָן אַן שְׁטָאָפָן.
דוֹ אַרְיָבָר טוֹט מַעֲנָצָר גּוֹטָרָן אַין בִּיסְן:
אוון, דַּי רְמָאִיט טוֹט עז גַּנִּיסְטָן.
ליְגַטְּסָן מַן אַיְיךְ אַיְן שְׁטִיקָן פְּלִישָׁ אַוְיךְ דַּעַן טְפַלִּיָּה,
— עז פֶּרֶת שְׁוִינְטֵט אַז עז פְּסַעַלְט²² אַיְן אַיְיךְ קָעָלָה.
285 אַיְרָמִינְט, זַי אַוקְסָן קָוְמָן אַיְן שְׁטָאָלְגְּבָרָאָטָן?
אוון וּוּרְטַנִּיט נאָךְ אַיְךְ גְּשִׁיקָט אַיְן בָּאָטָן?
אַיְרָמִינְט אַיְמָר עַשְׂן פְּרִישָׁ פְּלִישָׁ אַיְן דַּר יְזָאָךְ
מיְרָמָקָן עז לִיבָּר אַן זַלְקָ אַדְרָ רַויָּן.
— מַן מַוּזַעַן עז מַכְּינָן וּוּאָן מַן קָאָן אַוְן מַאָגָן:
— 290 דַּז מַן דַּר בְּיַאָ בְּלִיְבָן קָאָן זַיְן לְעָבָן טָאגָן:
אוון, מִיד אַשְׁכָּנוּס אַיְן [7] הוּאָן אַוְן נִיט פְּסִיל אַיְבָר פְּעָלָד:
דַּשְׁ מִינְשָׁס אַיְן [7] הוּאָן אַוְן נִיט פְּסִיל אַיְבָר פְּעָלָד:
אוו צִיכְטָן דַּאְךְ קִינְרָ אַן פּוֹלִין
אוּמָן גַּעַלְטַס פַּון דָּארָטָן זַי הָלוֹן.²⁷

— אַיְעָרָ. 16 אַוְמַסְרוֹחַיְלָן → נִיטְבָּהְלָטְעַנְדְּרַהַיְט, 86.
15 בְּדַרְכָּלָל, 18 גַּלְעָדָן, קָמָעָן. 19. “גַּעַךְ-גַּעַךְ” — נִיט — נִיט.
17 גַּעַעַטְן אַז גַּעַעַטְלָל. 20 מַאְכָסָן גַּעַעַטְלָל. 21 פְּסַעַן → גַּעַעַטְן. 22 חַעַקְן
היְזָקָן, 23 פְּטָלָט. 24 — שְׁלָתָה. פְּשָׁט: אַן וּרְטַהְתָּא אַיְיךְ
געַעַטְן קָמָעָן אַחֲרָוּ: 25 = יְיַזְדָּה — מַעְלָד — מַוְן אַיְן
שְׁטָאָפָן אַז דַּרְטָרְגִּיטָן, וּוּרְטָרְגִּיטָן אַיְסְוּרְדָּק אַזְנָאָרָל עַל
שְׁרָעָרְיָהָרָר. סְפָר הָיוֹתָה, פְּרִידְבָּרוֹג, 1: 6; אַוְן, אַטְלָוָן
וחַעַן עַד גַּיְסָן אַיְבָרְגָּרְגָּלָר. סְפָר מַצְלָל מְמוֹהָן, קְרָאָקָע [17] רִיחָן:
...מַטְרָגָן מַוּזַעַן זַיְן קִינְרָ דַּעַלְלָן זַיְן אַיְבָרְגָּלָר. דַּיְבָלָט
(רִיחָן), מַוּזַעַן גַּיְסָן מַעְנָדָן I 7 (264), גַּיְסָן אַזְמָגָנְטָלָן (רִיחָן)
I 7 (377) = שְׁלָלִיכָּן וְאָסָן הָגְנָדָלָן פְּעָלָל מַשָּׁא וּמַתָּהָנָה כִּיסְיָהָן,
מַטְזָאָקָס...”. 27 צִי אַיְיָ דַּסְטָס נִיט אַז גַּנְצָוּרְעַנְיָישָׁ אַוְיךְ דַּעַס שְׁפָרְיכָי
חוּנָּנָת: “אַוְן פּוֹלִין אַיְיָ נִיט פֶּלְלָא זַיְן חִילְזָן”, וְהַזָּה אַיְן פְּאַזְבִּינְקָן גַּיְיָ
וּפַטְשָׁע זַיְן בְּנָהָב סְפָף 18 סְפָף יְהָ. תְּגָלִי מַזְוִידָרִיךְ (פְּאַרְכָּה גַּוְטָה 42):
VII 1402: קְרָאָנְגָלְנִיךְ, מִדְיָהִינְגִּעָר. 13 מַכְּבָד זַיְן, 14 שְׁחָזָן —
שְׁבוּעָן, פְּלָגְלָעָן.

דא צִיהָת עַר אַיְן אַיְין אַנְדָר אַוְרטָן,
זַוְכָּת וּיְדָר אַיְוּ גַּעַלְטָן.
= בַּיְזָ עַר קוּמָט אַיְן אַיְין קְהַלָּה דַּי אַיְם גַּפְעָלָט.
285 דָּארָט מַוּזַעַן זַיְן הָלָטָן דַּי קִינְדְּבָעָט אַיְן.
דר וּוּילְזַוְכָּט עַר זַיְן אַיְין רִיכְנָטָן גַּהְלָטָן אַוְן גַּעַבָּן אַיְן.
הוּט מַן אַיְם שְׁוֹן דַּי קִינְדְּבָעָט גַּהְלָטָן אַוְן גַּעַבָּן אַיְן.
גַּפְאַרְשָׁפָט דַּר זַוְן.
זוּ הָאָטָר דַּר גַּפְאַרְשָׁפָט דַּאְךְ קִין רַוְאָן.
— אַוְן, אַוְן בְּלַד אַוְן דִּיאָ קְלִינִי שְׁנָאָרָר² וּוּרְעָן [6]
אַיְין בִּיסְלָגְרָוּשָׁן.
240 טְוָנָן 8 דַּי שְׁוֹן בִּיזְוָן 4 אַוְן 5 צָלָל אַנְגָּמָס,
לְעָרָבָן גַּבְּנָן פָּאַר עַרְשָׁט 6 אַיְין בִּיסְלָן.
אַיְין סְעִילְרָ אַדְרָ שְׁיָסָל.
וּוּרְעָטָר עַר גְּרוּשָׁן, גַּעַטְמָעָט דַּר מִיטָּטָן פֶּרֶת לִיבָּן.
עַר וּוּרְעָט אַיְין עַכְבָּרָ רַאֲשָׁן 7 אַוְן אַיְין רַכְטָר⁸ דִּיבָּר.
245 אַוְן, טְרִימְבָּט אַלְיָ קְלָתָן,
בִּיגְנָבָט 10 יְהָדִים, שְׁטָעָלָט זַי בְּדָלָת.
בְּרָעָכָן זַי בְּיַאָ גּוּס אַיְן,
מוֹו מַן זַיְן אַוְטָס פַּוְן דַּעַר תְּלִיהָ מַצְלָל זַיְן 11.
אַיְין פְּיָלָ פָּאַלְקִין גַּבְּגָן אַיְן אַשְׁכָּנוּ גַּהְלָטָן אַוְן טְרִימְבָּט
פָּאַקְדָּן¹²,
250 דַּי הָאָבָן אַוְן גְּטִילָט אַיְין גְּרוּשִׁי מַכָּה:
פִּילְ שְׁהָוָה טְעָטָן זַי אַוְן בָּאָרְגָּן.
אַבְרָ פָּאַר דִּיאָ בְּזָאָלָגָן טְעָטָן זַי נִיט זָאָרָן.
פַּוְן קִינְדָר אַוְיךְ הָאָבָן זַי נִיט גִּיהָת אַיְין גַּנְצָ הַפְּמָד
אַוְיךְ אַיְרָרָ הַוִּיט,
אוֹן, אַיְזָנָגָד הָוּכָן מַעְנָכִי גַּגְבָּן אַיְן כִּמהָ מַאְוָתָ פֶּרֶטְוּרִיטָן.
255 זַי זַיְן וּוּאַוְלָ עַטְלִיכִי מַאְלָ מִיטָּט גַּעַלְט גְּקוּמָן.
הָאָבָן אַבְרָ צְוּוִיאָ מַאְלָ אַוְוּ פִּילְ גְּנוּמָן.
זַי טְעָטָן זַיְן הוּא פִּילְן.
מן קָאנְטָן זַיְן לִיְטָן פִּילְ אַפְּרָקְטִירָן¹³,
זַיְאָ טְעָטָן דַּעַן לִיְטָן פִּילְ אַפְּרָקְטִירָן¹⁴,
260 אַבְרָ אַיְרָ מַחְשָׁבָה רַעֲהָ אַיְזָ גּוּוֹעָן אַז זַיְן זָעָמָן.
מַעְנָכָר זָאָגָט: “אַיְיךְ בִּין גַּבְּגָן אַוְיךְ דַּעַן פְּעָלָד,
אוֹן, דַּי גּוּלְנִים הָוּכָן מִידְ גַּגְוָן מִין גַּעַלְט.”
1 = קְהָזְטָעָר. 2 = שְׁגָרְעָר. 3 = שְׁגָרְעָר. 4 =
בִּינְ, 5 = אַז. 6 = פְּגָרְעָשָׁן 7 = אַכְכְּרָעָשָׁן; לִוְיָס דַּר
אַ, לְזָנְדְּוִיס דְּעַרְקָלְעַדְגָּז אַיְזָ עַכְבָּרְגָּז אַז אַיְבָרְעַדְגָּז גַּהְלָטָן אַז דַּעַם וּוּרְלָהָרָט
שְׁטָאָפָן אַז דַּרְטָרְגִּיטָן זַיְן אַיְסְוּרְדָּק אַז גַּעַךְ עַל
שְׁרָעָרְיָהָרָר. Mausekopf = רַעֲכָבָרָי 8 = לִיכְטִינְיָקָע זַיְן;
אַז אַפְּשָׁעָטָן חַלְבָּעָרָ אַיְזָ נִיט אַז פְּיַיְן רַשְׁמָה, צִיְּשָׁרְטָטָן I 7 219 —
222. 9 קְלָתָן — לִיכְטִינְיָקָע זַיְן דַּיְזָן, אַפְּלָיְלָ פְּאַבְּרָעְעָרָר, אַפְּרָקְטִירָר
וּיְשָׁעָרָקָלְלָה צְבָיָל זַיְן דַּיְזָן, אַפְּלָיְלָ פְּאַבְּרָעְעָרָר, אַפְּרָקְטִירָר
הָעָנָתָן. 10 = בְּגָגְנָבָעָט. 11 = סְסָס הָאָטָם זַיְן דַּיְזָן, דַּיְזָן
וּיְשָׁעָרָקָלְלָה צְבָיָל זַיְן דַּיְזָן, אַפְּלָיְלָ פְּאַבְּרָעְעָרָר, אַפְּרָקְטִירָר
הָעָנָתָן. 12 = פְּאַקְנְטָרְעַגְּעָרָי מִינְטָן דַּאְךְ דַּוְקָא בְּכָעָרָ-פְּאַרְקִיְּטָרָר,
כָּרְ דַּעַם חַלְיָהָקָן בָּאָמָטָן, וְהַזָּה אַיְן פְּאַזְבִּינְקָן אַיְיךְ אַז דַּהָּבָן
VII 1402: קְרָאָנְגָלְנִיךְ, מִדְיָהִינְגִּעָר. 13 מַכְּבָד זַיְן, 14 שְׁחָזָן —

דר אורח מילט, ער ווער זיין קרוב גאנץ אונַ פשַׂט⁹.
דר פרענֶר זאגט: "אוֹיכְ דָּר נְכֵט זִיט פִּין גַּאשֶׁפְּ".
דר גאנֶך אַיזְ הִינְטָן אָוּןַ פָּאָרְןַ נִישְׁטָןַ.
דר גאנֶך אַיזְ פָּרְוָאָרְ.
דר פרענֶר שְׁפִּרְכִּיט: "קּוֹבֶט מִיטְ מִירְ",
אַיךְ ווּלְ אַיךְ טָוּן קּוֹפִּין אַיְןַ פִּינְט¹⁰ בְּיטֶר בְּרוּן.
ער פִּירְסַט דָּעַן אָוֹרָח אַיןַ קְעָלְרִיךְ.
דר פרענֶר הֽוֹט אַיןַ בִּיטֶל קִיןַ הַעַלְירִיךְ.
דיַיְ וְהַרְטָן שְׁעַנְקָס אִינְשָׁס נְאָרְ דְּכָן אַנְדָּרְןַ אַיְןַ 11.
דר פרענֶר זָאגְט צָוָם אָוֹרָח: "אַיךְ ווּלְ אַיְןַ מַאלְ
גַּינְ מַעְתָּחִין זִיןַ".
דר עַרְבָּה בְּלִיבְט נְאָרְ לְגַנְגַזְןַ.
סְפַר אַנְגְּשָׁתְ הִיבְטָעַר אָןַ צָוָשְׁוָצְןַ.
ער הִיבְטָעַר אָןַ צָוָפְרָטְןַ דִּיְ זָאָכְןַ.
— וְוַיָּאָאִים דָּרְ פְּרָעָנֶר הֽוֹט גְּטָאָן דִּיְ זָקְנִיכְןַ.
דָּרוּם זָוְלְ זִיךְ אַיְרָרְ אָוֹרָח צָוָפְרָגְ פִּירְ וְעַהְנַןְ.
— דַּוְאַיְסְ אַיךְ נִיטְ זָוְלְ גַּשְׁעָהָןְ.
— דַּוְאַיְסְ אַיךְ גַּשְׁעָהָןְ אַיְזְ צָוָפְרָגְ דָּעַם פָּאָלְקְ עַבְןַ.
מַן בְּרָאָכְ אַים דָּעַן (פְּלִיטָה) אָוּןַ מַן וְאָרְ אַיְןַ מַכְבָּרְ
דיַיְ אַוְרָגְלָןְ זָוְלְ חִיבְןַ 12.

[8] עַנְטָפְרָט דָּעַרְ פְּרָעָנֶר

אַיךְ הַאָבָב אַיךְ אַשְׁכְּנוּסְ וְאַולְ פָּרְגָּנוּןְ.
— סְפַר צִיכְסַ 13 בֵּין אַיךְ וְעַרְ קְוָטָןְ.
עַזְ זָוְלְ זָוְלְ בְּיַאָגְ בְּלִיבְןְ.
אַיךְ וְוַאלְ אַיךְ שָׁוֹן (כָּל דָּבָר שָׁוֹרֶשׁ) שְׁרִיבְןְ.
וְוַאוּ וְוַאלְ אַירְ אַונְגְּנוּסְ עַשְׁן אָוּןַ טְרִינְקָןְ פָּרְ וּוּרְןַ 14.
הַשְּׁמָה יְתִבְרָךְ טָוָט עַזְ אַונְגְּנוּשָׁןְ.
— וְוַעַן אַנְגְּזִי עַלְטוֹרְ הַעַטְןְ גַּוּעַלְטָןְ.
זַיְ הַעַטְןְ פָּר אַונְגְּזָוְןְ אַיךְ גַּשְׁפָאָרְטָןְ גַּלְעָלְ.
אַלְיַיְןַ 15 זַיְ הַבְּנָן צָוָגְ גַּאָט גַּטְרוֹיָאָטְ.
אָוּןַ אַונְגְּזָוְןְ דִּיְ תְּשִׁילְגִּי שְׁוּלְןְ גַּבְיוֹתָןְ.
מִירְ פְּרָעָנֶר זִיןַ מִיטְ אַונְגְּרָןְ (שְׁכָלְ) גָּאָרְ יְוָשָׁטְ 16;
— לָאוּ חֻעָרְ קְוָטָןְ וְוּם דַּוְ (שְׁלִימְ מַזְלָןְ) גַּלוּשָׁתְ.
אָוּןַ וְוַאלְ זָאגְןַ, ער וְחֻעָרְ דָּעַן פְּרָעָנֶר חַכְמָה גַּנוּגָן —
ער וְאַלְ נִיטְ דָּרְ פָּוּןַ 17 קְוָטָןַ זָוְןַ בְּסְרוֹגְןַ 18.

עַנְטָפְרָט דָּעַרְ אַשְׁכְּנוּןְ

1855 אַיְדָרְ פְּרָעָנֶר, סְפַר לְאָוָט אַיְזְ אַיְאָרְיִי חַכְמָה
בַּיַּסְדָּקָה וְגַאָרְ גַּוְיִשְׁ,

9 — פַּאְסָקָ; פַּאְסָקָ. 10 דְּזִיְגְּ VII 1866 :
גַּמְסָ פָּוּן פְּלִיסְטִיקְסָןְ, גַּעַנוֹמָעַן פָּוּן פְּרָאָגְנָזְ, pinta, pinta, pinta, pinta,
11 אַיְנְשָׁעָנְקָעַן — אַגְּגִיטָןְ. 12 אַן גַּצְוָה הַעֲרָנִישָׁ אֲוִיכְ זְאַנְגְּעָדָאָטְ, חַזְאָס
אַיְסְ פִּירְ נִיטְ פְּאָרְשְׁטָעָנְדָלָעָןְ. 13 פְּאָרְצִיטָןְ; חַזְרָטְ אַפְּ.
חוּרָןְ. 15 אַבְעָרְ. 16 פָּוּן לְאָטָטְ — פָּוּןְ דְּגָנוּןְ. 18 אַוְטָבָאָ.
פְּגַלְיָהָןְ; אַיְסְפָּעָרְ גַּבְלָעָבָאָ. 17 דְּעַרְטָוָן — פָּוּןְ דְּגָנוּןְ.
פְּרָגְנוֹן — גַּטְיָהָגְנוֹנְשְׁטָרְהִיטָּסָ; פָּטָסָ; גַּטְאָקְ קִיןְ חַכְמָה, חַעַמְעָן דִּיְ פְּרָגְנוֹן
זָלְגָןְ נִיטְ קְעָבָעָן דְּרִיְגְּנָאָרָןְ.

295 מַן זָאָל נִיטְ וְוַיִּטְ צִיתְהָן פָּוּן וְוַיִּבְ אָוּןַ קִינְדָּרְ.
אַדְרָ מַן זָאָל עַל כָּל פְּנִים וְהִידְרָ קְוָמָן גַּשְׁוִינְדָּרְ.

אַיְןַ אַשְׁכְּנוּןַ אַיְזְ זִיךְ דָּעַרְ עַנְיִ נִיטְ אַןְ דְּעַן פּוּשְׁרָ מַקְנָאָרְ
עַרְ אַיְזְ זִיךְ (פְּשָׁמָחְ בְּחַלְקָןְ) אָוּןַ מִיטְ וְוַיִּבְ אָוּןַ
קִינְדָּרְ מַהְנָהָןְ.

דר זְכוֹת שְׁטִיטָ אַונְגְּזָוְןְ בִּיאָ אַלְיִיְ מַאְלָןְ.
— 300 דְּשָׁ מִירְ מִיטְ דִּיאְ וְוַיִּבְרָעְבָּן לְעַבְןְ לִיְפְּלִיךְ אָוּןַ וְוַאְוָלְ.

— אָוּןַ אַיְיךְ גַּפְנָטָן מַנְ בִּיטְ, וְזָעַן מַן שָׁוֹן אַיְןַ אַשְׁכְּנוּןַ
גַּוְילְ זָוְןְ.

— דַּוְאַיְזְ זִיךְ וְוַיִּבְ אָוּןַ דָּעַן טָוָט שְׁלָטָן אָוּןַ פּוֹלְקָןְ.
אַוְיךְ טָוָן מִידְ פָּאָר אַונְגְּזָוְןְ קִינְדָּרְ קִיןְ (שְׁוִוְןְ)
נִיטְ צָוְ הַעֲרָןְ.

= בִּזְ פִּירְ עַרְשָׁטְ וְוַיִּשְׁן דְּשָׁ זִיךְ קַעְנָן דָּעַרְ גַּעַרְןְ.

— 305 אַבְרָ נְאָךְ גַּלְיִיךְ וְוַאְוָלְ גַּיְ, אַפְּלָקְקִיןְ, זָאגְטָ מִירְ הַעֲרָןְ
דָּעַן דִּיְ פְּרָעָנֶר פָּוּן וְוַאְוָל עַשְׁן אָוּןַ וְוַאְוָל טְרִינְקָןְ
אַלְ אַלְיִיְ צִיטָ.

אָוּןַ וְוַעַלְןְ דִּיְ גְּרָעְשְׁטִיְ חַכְמָים זִיןַ צְוִיְהָןְ אַלְיִיְ לִיְמָןְ
עַרְ הַלְּטָטְ פִּילְ פָּוּן זִיךְ.

— 310 עַרְ מִינְגָּטָן אַבְנָן אַיְיןַ בְּלִיאָזְן גְּלִיבְגָּטְן קְרָאָגְןְ.
אַיְזְ דָּרְ גַּאָרְ קְוָדְןְ צָוְ מִיטְאָגְןְ אַיְיןַ נְפִילָטָן מַגְנָןְ;

עַרְ קָאָן נִיטְ שְׁבַתְ מַכְנָןְ:
פְּרִיטָאָגְןְ צָוְ נְכַט לְעַמְפְּלִיךְ 5 גְּבָאָכְןְ,

וְוַעַשְׁטָן קָעַם עַרְ נִיטְ צָוְ טִישְׁ;

מוֹ אַוְיךְ הַאָבָן הַיְנָרְ אָוּןַ פִּישְׁ 6.

פִּילְ לִיכְטָרְ אָוּןַ קְרִיסְטָלְ וּזְעַרְקָ 7 אַוְנִיְ אַלְיִרְ לִיְאַזְ זִיךְ.

עַזְ מִוְזָרְ פָּרְ וְזָאָרְ גַּעַלְטָדְ דָּרְ צָוְ זִיךְ.

— 320 אָוּןַ צָוְ שְׁבַת וְוּרְפָטְ עַרְ דָּעַן בִּיטֶל הַיְגָטָר דָּרְ טִירְ 8.

קְוֹמָט אַיְיןַ אָוֹרָחְ נְאָךְ פָּרָאָגְ אַוְיִזְ מְרַעְמָדָןְ לְגַדְ.

דָּרְ פְּרָעָנֶר נִיבְטָ אַיְם שְׁלָמְ עַלְיכָםְ, קְוֹעוּתָשָׁטָ אַיְם
דִּיְ הַנְּטָןְ;

— 325 1 מְנוּגְעָסְטָהָעָןְ, 2 דִּיְ פָּאָרְ מִיטְ אַיְבְּרוּקְלָגְגָןְ (גְּנָשְׁטָטְ, פְּרִיךְ
גַּעַרְ), וְיִיְמְרָעָלְןְ הַיְנָם גַּעַזְגָּטָןְ) אַיְיִזְגְּעָלְןְ גַּעַחְעָןְ גַּעַנְגָּרְןְ אַיְזְגְּעָלְןְ
גַּלְטְּעָרְ שְׁפָרָןְ, מְגַלְיָהָןְ, יְהִוְהָןְ פְּרָעָנֶר, מְרַעְגָּרְ חַחְיָה אַזְוֹיְ.
3 מַעְנָןְ דָּרְ סְפָרְ זַיְןְ גַּסְטִיךְ אַיְןְ דִּירְפִּילְ 1, 2 230; דָּרְסָנְ זָאָרְקָ טְסִיךְ
גְּזָעִיטִיךְ סְיִגְגּוֹלְגְּרָיְ (נִיטְ 2, פְּלִירְגָּלְ). 4 "גְּעַלְגָּנְטָןְ" סְמָכָהָןְ:
צִיןְ מַעְלָןְ, דַּזְעָןְ אַיְןְ דָּעַם בִּיכְלָןְ טָוָן מִיכְאָלְ קְלָפָןְ (Klapp) אַיְסָ
קִימְעָןְ, גְּרִימְעָןְ, אַיְסָדָןְ אַיְןְ דָּעַם בִּיכְלָןְ טָוָן מִיכְאָלְ קְלָפָןְ
גַּעַרְלִיןְ, 5 דַּזְעָןְ דְּזַעְקָעָןְ אַיְסָדָןְ הַאָבָב אַיְזְגְּעָלְגָּעָלְלָעְרָ לִיְבָןְ
צִיןְ מַעְלָןְ, דַּזְעָןְ אַיְסָדָןְ אַיְןְ דָּעַם בִּיכְלָןְ טָוָן מִיכְאָלְ קְלָפָןְ, 6
שְׁכִיטָעָסְ שְׁפִילְןְ מַעְקָעָןְ אַיְןְ פְּרָגְ. 7 נְאָרְ אַיְןְ 2 סְךְ 8 פְּרִיעָרְדָרְ צִיטָ
מִינְגְּ, "פְּלִילְדָרְ" 2, 64. 8 מַתְהָמָה גַּהְיָדְ greuel, מַהְיָדְ griuel.
קְרָעָנְדָלְ, דְּהַיְבָןְ V 2176 טִיסְטָמָס מִיטְ פְּרָעָנֶר. זָלְגְ פְּרָעָנֶר
מַעְרָקְ גְּזָעִיטָןְ: 9 תְּמִילְ עַרְ אַיְזְ לִיְזָקְןְ

מ. ווינדריך — צוותי יידישע שפֿאָטַלְידֶער אוּפֿרִידֶן

V/1

— גְּרִיכַת, וַיֵּאָעֶד זַיִן וַיְעַלֶּת לְוַיִּף פָּר בְּרַעֲנָן פָּוֹת פָּוֹן מַהְלָל
 אַנְּ 12 אַלְשׁ עַד זַיִן וַיְאַבְנֵת.
 בְּגָרָאַשִּׁית — דַּעַר אַנְּ פָּאָגָנוֹ אַיִּסְטָן: דַּעַר פָּאָלָק
 טָוָט לִיבָּר דַּעַן הַלְּוָן בְּרַעֲכָן אַיִּסְטָן 18 עַד דַּעַן חַקְוָן 14 בְּרַעֲכָן.
 צַו 18 יָאָהָר נַעֲמָת עַד זַיִן וַיְאַבְנֵת. **הַאַט** עַד קִין גַּעֲלָתָן!
וַעֲהַט עַד צַו דַּעַר שְׂרָה אַונְד בְּרַעֲנָן זַיִן גַּעֲלָלָן! אַוְיָן.
 נַאֲךְ דַּעַר צִיְּסַט קַוְסַט דִּיאָ שְׂרָה אַונְד זַאְגָּטָן: פָּאָלָק, בְּזַהְתָּל
 מִיר! זַאְגָּט דַּעַר פָּאָלָק[!]: נַיָּא 15 צַו
 נַחַן — זַאְגָּט דַּעַר שְׂרָה: כֵּה אַיְן מִיר נַיְקָס שְׂוִילְדִּין,
 זַוְעַת דַּעַר פָּאָלָק, עַש קָאָן נַיְקָס גַּוְטָן דַּעַר פָּוֹן הַפָּר קַוְסַטָּן.
 לְרַק לְקַח — **גַּוְיַּהַט** עַד פָּוֹן פּוֹלִין נַאֲךְ אַשְׁכָּנוֹ.
 נַיְבָּא — זַוְעַת עַד, אַשְׁכָּנוֹ אַיִּסְטָן אַיִּסְטָן 16
 מַדִּינָה אַלְשׁ וְיַדְפּוֹלִין, **גַּעֲמָת** עַד זַיִן נַאֲךְ אַיִּסְטָן וַיְאַבְנֵת, דִיאָ
 הַיִּסְטָן
 חַיִּים שְׂרָה.
 תְּזַלְדּוֹת — דַּעַר פָּאָלָק פָּאָגָנוֹ אַנְּ קִינְדָּר צַו
 קְרִיבָן, אַונְד אַיִּסְטָן פָּאָלָק קָפּוֹן קִינְיָה קִינְדָּר אַוְיָן שְׁטַהַהָן 17.
 נַיְבָּא — **גַּעֲמָת** עַד פָּוֹן אַשְׁכָּנוֹ אַיִּסְטָן אַיִּסְטָן וַיְאַבְנֵת.
 נַיְשָׁלָח — אַיְבָּר שִׁיקָּוֹן 18 **אַיִּסְטָן** דִיאָ צְוִוָּיאָ וַיְיִבְרֵר
 וְחוֹא דַּעַר פָּאָלָק אַיִּסְטָן.
 נַיְשָׁב — וְחוֹא זִיצְטָן אַיִּסְטָן פָּאָלָק? אַיִּסְטָן שְׁפִיל אַונְד
 הַוְרָן הַיְוָרָן.
 קְבָּצָן — מַן לְאֹוֹט דַּעַן פָּאָלָק זַוְעַן פָּוֹן אַיִּסְטָן עַנְד
 צַו דַּעַן אַנְדָּרָן.
 נַיְגָּש — טָוָט עַד צַו זַיִן גַּגְעָן. זַאְגָּט דִיאָ וַיְיִבְרֵר:
 נַיְחָי — לְעַבְשָׁטוּ נַאֲךְ זַאְגָּט דַּעַר פָּאָלָק:
 — שְׁמוֹת — שְׁפָהָן וּוְעָרָעָן חַעַן עַטְצָן אַלְיָן בִּידֵי שְׁוֹתָן
 טָוָט וּוְעָרָט. זַאְגָּט דִיאָ וַיְיִבְרֵר:
 נַאֲךְ אַרְאָ — נַוְנַח האַשְׁטוֹ דִין צַו אַוְנוֹ[!] בְּלוֹיָן;
 בָּא — קְוָם, מִיר וּוּלְעַן זַיִן גַּעַס[!].
 קְשָׁלָח — שִׁיקָּט מַן דַּעַן פָּאָלָק.
 יִתְרָוָן — מַאֲכָט: כָּל יִתְרָן כָּנְטָל דַּמָּה 19.
 מַשְׁפְּטִים — **זַעֲמָת** זַיִן דַּש נְרִיכָּת אַונְד זַאְגָּט אַנְּ
 קְרוֹמָה — דַּוָּא זַוְעַת דִין מִיט אַיִּנְעָן פָּוֹן דִיאָ
 צְוִוָּיאָ וַיְיִבְרֵר שִׁיקָּוֹן.
 קְצָנָה — מַאְנוֹ[!] טָוָט גַּבְּיטָן:
 נַיְיָא — מַאְכוֹן מִיר אַיִּסְטָן תְּשָׁוָם 20 וְחוֹא מִיר
 פְּסִיקִין זַאֲלָן.
 נַיְקָהָל בְּקִיְּגָי — זַאְמָלָט זַיִן דַּש גַּאנְצִי בֵּית דִין
 נַאֲךְ אַיִּסְטָן מַהְלָל.

12 פָּוֹן דַּעַמְלָאָן, פָּוֹן זַיִנט. 13 אַיִּסְטָן. 14 אַיִּסְטָן.
 15 = גַּיָּה. 16 אַיִּסְטָן, אַגְּשָׁטָן, אַגְּשָׁטָן, שְׁגָנָעָרָן. 17 קָעָן נִיסְטָאַבָּרָן
 טְרָאָגָן, הַגָּשָׁמָן. 18 לְרָוט דַּחְבָּב הַפָּטָם: בְּאַלְפְּסִיקָּן, אַגְּנָוָן עַולְלוֹת; דַּעַר
 עַלְפְּרִיעָרָן דַּיְתְּשָׁעָרָן שְׁפָרָקָן דַּעַמְלָאָט פָּשָׁט: בְּאַלְפְּסִיקָּן, אַגְּנָוָן עַולְלוֹת; דַּעַר
 אַגְּנָוָן פָּשָׁט: שִׁיקָּן זַוְעָן. 19 פְּאַרְבְּרִיאָס, צְיָרָךְ זַיִן קָלְבָּרָן כְּטָלָל
 קָמִי — וְחוֹא זַוְעָלָט אַיִּסְטָן גַּלְיָךְ הוּא סְמָחָלָט פָּעָלָן. 20 גַּמְפָּטָן.

דר מאָרְפִּיסְקִי לִיְמָן שְׁטָמְפִּיר מִיט זַיִנִי גַּעֲלָה פִּסְטִי 1
 אַיִּסְטָן גַּלְוִיבָן, זַיִן קְלִינְגָר אַוְנוֹ נַאֲךְ מַעַר נְשִׁימָתִי
 אוּ אַיִּר, שְׁפִּץ קְעֻפָּת, אַיִּר פְּרַעְגָּר זַיִטָּן. 2 אַיִּסְטָן שְׁעָנָטִי
 גַּגְזִי בְּקָן:
 368 דַּיִּנְטָפְּרָגְרָט אַבְּנָן דַּאֲךְ רְבִּי שְׁלָמָה זַיְגָּנָעָר 4
 דַּעַן פְּרַעְגָּר אַרְיָן גִּינְארָט אַיִּסְטָן זַאֲקָן:
 דַּזְּ זַאְלָט אַיִּר אַיִּסְטָן שְׁעָמָן אַיִּר עַלְבָן טָאָגָן
 אַוְנוֹ וְחוֹא זַיִן אַיִּנְטָר נַאֲךְ מַעַלְטִי 5 פָּוֹן פְּרָאָגָן
 אַלְיָין דִיאָ רְמָאִים נַעַמְן אַיִּנְטָר וְעוֹר אַבְּרָהָם הַנְּטָרָן 6
 אַיִּר אַיִּגְנָיִן קִינְדָּר מַבְּרָתָן[!] צַו זַיִן אַיִּסְטָן קִינְיָן שְׁנָדָן:
 368 עַד פְּרַשְׁפִּיכָּט דַּעַן אַיִּסְטָן דִּירְיָא אַיִּסְטָן 7
 דַּעַר צַו אַיִּסְטָן חַלְקָן אַיִּסְטָן 8
 פִּיר וְחוֹאָן נַאֲךְ דַּעַר חַתּוֹנָה: "אַיִּסְטָן, זַוְלְשָׁאָן עַשְׁנָן"
 פְּרַעְגָּר זַעַן דַּעַן טְלִית אַוְנוֹ קִיטָּל; דִּין קָאָשָׁט אַז אַוְנוֹ
 דַּעַן קִינְיָן גַּעַל אַז שְׁוֹן דַּאֲךְ זַוְעָן אַרְגָּנָעָן,
 אַז (חַזְוֹנָה אַוְנוֹ שְׁמָשׁוֹת אַוְנוֹ רְבָנוֹת) הַאֲט עַד דִיאָ
 (נְדוֹנוֹנָה) גִּיטָּאָן וְעוֹרָן:
 אַז בִּיט דַּעַר אַרְמָר מַרְאָפָּט 9 אַרְומָר הַעֲרָ 10 אַיִּסְטָן
 דִיאָ גָּסָס וְחוֹא אַיִּסְטָן (פּוּעָל בְּטָל) 10,
 סְוֹפָן מַוְוָן עַד אַיִּסְטָן זַיִן גַּלְוָת שְׁקָאָטָל 11;
 דַּאֲךְ אַז טְרָאָגָן עַד אַיִּסְטָן דִיאָ דַעְרָפָר אַיִּסְטָן בִּיסְל בְּשָׁמָם
 אַוְנוֹ שְׁוֹךְ גַּעַל אַוְנוֹ שְׁוּבָעָל,
 אַוְנוֹ קָאָן זַיִן דַּאֲךְ אַרְגָּנָעָן מִיט אַז אַיִּסְטָן
 הַאֲט אַיִּנְטָר פִּינְיָ גִּילְוִין, עַד אַיִּסְטָן (סְלָא שְׁמָה) אַוְנוֹ
 פְּרִילִיך
 עַד שְׁטָאָפָט צְוִוָּיאָ גַּעַנְגָּה, עַד אַיִּסְטָן עַזְוָרָ מַלְך.
 368 אַיִּר דִיאָ (עַשְׁרִים) דִיאָ זַיִן אַיִּסְטָן מַעְתָּרִין זַעַר וְעוֹלָ
 (אַרְצָן זַבְתָּ חַלְבָּן וְדָבָשָׁן) בֵּין אַן דַּאֲשָׁמִילָן
 דָא מִיט גַּעַטָּט פָּר לִיבָּן, מִינִינִי רִיד זַאְלָט זַיִן פְּלִיל
 (פּוּעָל);
 בּוֹכּוֹת זַה יָבָא לְצִיוֹן גַּוְאָל.
 אַמְּן וְכוֹן יְהִי רְצָוָן.
 II

אַיִּסְטָן שִׁינָה הַיִּסְטָאָרִיע פָּוֹן אַיִּסְטָן פָּאָלָק

— וְעוּלְבִּי נַאֲךְ נִיאָ. מַהְלָל אַיִּסְטָן גַּעֲדָרָקָט וְחוֹרָדָן.
 אַיִּסְטָן סְדָרוֹת וְחוֹיָזָן בְּרַאֲשָׁת בֵּין זַעַר וְזַהְתָּרָה אַיִּסְטָן

1 דַּעַר פְּרַעְגָּר אַיִּסְטָן מִיר אַוְמְפְּרַשְׁטָעָנְדָלָעָן; אַסְפָּרָחָט דַּעַר קְעָנָעָן
 אַוְתְּהָעָלָעָן 2 קְעָנוֹעָן דַּעַר פְּרַעְגָּר לְקָאָפְּלָעָר גַּעֲשִׁיכָּטָעָן 2 שְׁעָנוֹרָעָן.
 3 = נִיקְלָסְפְּרָגָעָר; 4 Nikolsburg אַיִּסְטָן מִינִינִי גַּעַל אַסְטִיקָּל אַיִּסְטָן
 4 וְעַגְּנָעָן דִּירָ שְׁלָמָה זַגְּנָעָר וְעוֹסָקָט פָּוֹן "חַחָא". 5 = מַעַלְטָן. 6 אַיִּבְּהָגָןָן
 דַּעַמְלָאָט זַיִן, שְׁטָרָקָן זַיִן. 7 קְעָסָט. 8 טְרָגָן — נַגְּרָן (פְּנִי)
 נַעַמְעָן — מַעְרָן זַיִן, שְׁטָרָקָן זַיִן. 9 גַּעֲיָשָׁפָר סְרָאָפָט). 9 = אַזְוָר
 אַקְּסָלְקָסְלִידָן: "זַיִן גַּעֲיָשָׁפָר בְּחוֹרָן, דִיאָ גַּעֲיָשָׁפָר סְרָאָפָט)".
 10 לְזִיקְגִּיעָר. 11 שְׁקָעָל — פְּשָׁקָעָ, קְעָסָל.

נוֹן הַבְּשֵׂת דָּעַר פָּאָלָק אָן יְהוּס [!] צוֹ רַעֲכָנֶן: רַי
טוֹדְרוֹס אַיּוֹט מִין זִיהָ גַּזְעָוָן: רַי שֻׁפְּסָל אַיּוֹט מִין פַּעַטָּר
גַּזְעָוָן. נָנוֹן אַיּוֹט
פָּנְצָס — בָּן אַלְיוֹן בָּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן מִין טַפְּטָן
שְׂוּסָסְטָר טַאָכְטָר גַּיְוָעָוִין;
מַטְוָת ⁺ — הַיְּסָפֶט רַיָּה שְׁרָה
מַסְאִי ⁺ — הַיְּסָט דָּעַר פָּאָלָק; נָנוֹן אַיּוֹט דִּיא
שְׁרָה אַנְדָּר דָּעַר פָּאָלָק אַיִן דִּיא קְלָעָם.
אַלְהָ כְּקָבָרִים — דָאַשׁ זַיְן דִּיא שְׁטָרָאָפֶר דִּיא.
קְאַטְסָגָן — זָאגָט דָּעַר שְׁרָה: אַיךְ בְּעַט דִּיא,
פָּאָלָק, בְּגַזְלָל מִיר; וּאוֹ נִיטָּן,
אַקְבָּ — דְּרוֹם אָוֹ,

קָאת — הַעֲרָאָן ^[!] דַּו זַעַחַן:
שְׂוּפְּטָים — אַיךְ וּועֶר דִּיא דָוָרָן אַיִן שְׁטוּרָוִיס ²
לְאוֹן אַיִן דָּעַר תְּפִיסָה שְׁמִינִין. זָאנְגָט דָּעַר פָּאָלָק: [4]
קְיִ מַאָא — אַיִן דָוָה וּוּרְשָׁת אַרְיוֹן גִּיהְן,
קְיִ סַבָּא — וּוּעַן דָוָה וּוּרְשָׁת אַרְיוֹן קוֹמָן,
גְּאַבָּים — חַוְּעַר אַיךְ מִיךְ שְׁטָעָלָן,
וְגַלְן — וּועֶר אַיךְ גַּעַהָן אָונְד וּועֶר מִינְגָּה שְׁבוּבִּיה ³
מִיט זִילְבָּרִי ^[!] הַעֲקָלִיק פָּר קוֹיפָן, וּועֶר אַיךְ קְרִינָן דְּרִיאָ
פּוֹלִישָׂה גִּילְדָּן,
הַאֲזִינוֹ — זְוּוּרְשָׁת דָוָא מִיךְ פָּר גַּפְּמָן אָונְד וּוּרְשָׁת
דָוָא גַּפְּמָן דִּיא דְּרִיאָה בְּיִלְשָׂה גִּילְדָּן,
גַּזְעָוָן תְּבָקָה — וּוּרְשָׁת דָוָא דָעַר מִיט האַבָּן
מוֹל וּבְרָכָת

5 — מְפַטְּחָה, מְתִיחָה. 6 אַפְּנִים גַּעֲמִינִים מַקְסִי = מְשָׁת
7 אַוְיָב נִיט. 8 זְבָּזָן — חַיְעָר, סְטוֹרָוָשָׂנִיק. 9 זְשֻׁפְּעָזָן.

גַּזְעָנָא — רַוְּפָט מִן דָעַן פָּאָלָק,
צַו — גַּבְּיִסְטָן מִן אִיתָם. עַר זָאל אַיְנָעָטָן דִּיא
חוֹיְיָא וּוּבָרָבָס גַּעַבָּן. זָאנְגָט דָּעַר פָּאָלָק:
שְׁמַיְנָא — גַּיְבָּשׂ מִילָּאָטָן טָאנְגָּן צִיְמָת אַיךְ וּוּרָי
מִיר בְּעַזְנִין, חַוְּלָכָעָ אַיךְ זָאל גַּט גַּעַבָּן. נָנוֹן קְוָמָן דִּיא
חוֹיְיָא וּוּבָרָבָס זַו זָאמָן, דַש אַיּוֹט
סְזִיכְעָן פְּצַצְבָּע — דִּיא אַיְנָעָן זָאגָט:
אַפְּנִי מַות — דִּיא אַנְדָּרִי זָאגָט:
קְדוּשָׁים — אַיְנָה ^[!] זָאגָט: אַיךְ וּוּאלָט דָוָא
וּוּרְשָׁת שְׂוָהָן לְאַנְגָּשָׂאָרְבָּן; דִּיא אַנְדָּרִי זָאגָט: אַיךְ
וּוּאלָט דָוָה וּוּרְשָׁת אַיִן קְדוּשָׁ גַּוְאָרָן פָּר דָעַר חַתּוֹבָה, הַעֲסָקָן
מִיר אַלְוָן עַר שְׁפָאָרָט. זָאנְגָט דָעַר פָּאָלָק: אַיךְ וּוּער עַנְקָ וּוּיסָר
יָאנְגָן:

גַּבְּרָ — לוּיִסְטָ עַר אַיבָּר דִּיא בְּעַרְבָּגָן גַּאֲרָ פּוֹלִין.
בְּחוֹקְוָן ⁴ — לְאוֹטָר וּרְיָן דִּיא תְּוִכָּה פָּאָר לְיַאְנָן.
בְּקוּמָט עַר ⁵ גַּרְאָשָׁין, אַיִטָּעָר אַין פּוֹלִין אַיִן קְזִין.
בְּמַקְבָּד — לוּיִסְטָ עַר אַין דָעַר מְדָבָר. [3]
קְשָׁא — וּוּרְטָס עַר גְּפָגָן:
בְּנַעַלְוִיךְ — מָר גִּוְלוּת ⁶ צִינְדָּט עַר זִיךְ דִּיא
לוּחְגָּע ⁷ אַן מִיט בְּרָאָנְטִיוֹיָן ^[!] אָונְד וּוּפְרִט קְרָאָנְגָן.
שְׁלַח ⁸ לְךָ — וּוּאַ שְׁקָטָס מִן אַיִן קְרָאָגָן אַתְּהָ?
טוֹן אַיִן הַקְדָּשָׁ צָו דָעַן אַנְדָּרִן הַקְדָּשָׁ. פְּרָאָגָן אַיִם דִּיא
גְּבָאִים: וּוּאַ פּוֹלִים ⁹ אַיִיךְ? זָאנְגָט דָעַר פָּאָלָק:
קְבָּח — קְרָח מְאָכָט: קְרָחָה רְבִיעִיתָה חִילָאָת.
חַקְתָּ — דַש זַיְן דִּיא גַּוְעָטָן פּוֹן
בְּלָק — בְּלָק מְאָכָט: בְּרָאָנְטִיוֹיָן, לְזִרְלִיךְ ¹⁰, קָאָרטָן.

1 פָּאָר צָעָר. 2 ? 3 אַיְרָגְנִישָׁע מְאָרְגְּנִיעָבְּרָ�גָן, אַנְשָׁתָס:
חוֹסָ פְּעָלָט אַיִיךְ? 4 נַחַ"ג, מה"ד — הַלְּדֵרְלִיךְ, אוּסִיָּה
גַּעַלְגָּאָן.